

Zaaknummer : 1158441
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Collegebericht: Stand van zaken project opvang Oekraïners en statushouders

Aanleiding

Met dit collegebericht wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de opvang van Oekraïners en statushouders in Heemstede. In dit collegebericht besteden we specifiek aandacht aan de recente ontwikkelingen op sociaal gebied waaronder de wijziging in de regeling rondom het leefgeld, de enquête die is verspreid binnen de gemeentelijke en particuliere opvang en de integratie en community building op de Sportparklaan. Daarnaast wordt aandacht besteed aan zowel de taakstelling voor Oekraïense vluchtelingen als aan de taakstelling voor statushouders voor de 1e helft van 2023.

Lokale opgave opvang Oekraïense vluchtelingen

In onderstaande tabel staat in één overzicht wat voor Heemstede de taakstelling is, hoeveel Oekraïners in particuliere opvang verblijven, hoeveel bedden gerealiseerd zijn op de gemeentelijke opvanglocaties en hoeveel daarvan zijn bezet. Het aantal bezette plekken is lager dan het aantal bedden, omdat vanwege verschil in gezinssamenstellingen niet in iedere kamer het volledig beschikbare aantal bedden is bezet. Daarnaast wordt er op de Kerklaan een quarantainruimte vrijgehouden voor het geval van een corona-uitbraak, dat tevens als ruimte kan dienen voor noodgevallen uit de particuliere opvang. De gemeente blijft in gesprek met de regio en het management van de opvanglocaties (RIBW) om te zoeken naar de meest optimale bezetting.

In Heemstede voldoen we aan onze taakstelling (127), omdat hierbij wordt uitgegaan van het aantal gerealiseerde bedden in de gemeentelijke opvang (110) plus het aantal vluchtelingen dat wordt opgevangen in de particuliere opvang (30).

Opvanglocaties gemeentelijk en particulier m.b.t. Oekraïne	Bedden	29-09	13-10	10-11	01-12	10-01	26-01
Kerklaan	70	54	50	53	50	47	50
Glipperweg	24	11	14	11	14	16	16
Kohnstammlaan	16*	16	16	17	17	17	17*

Opvanglocaties gemeentelijk en particulier m.b.t. Oekraïne	Bedden	29-09	13-10	10-11	01-12	10-01	26-01
Subtotaal	110	81	80	80	80	80	83
Particuliere opvang	30	53	50	44	44	30	30**
Totaal	140	134	130	124	124	110	113
Taakstelling	127						

*In principe zijn er 16 normale bedden beschikbaar op de Kohnstammlaan. Voor gezinnen met kleine kinderen is het mogelijk om een klein baby/peuterbed bij te plaatsen.

**Er zijn afgelopen maanden Oekraïners bij de particuliere opvang meegeteld met een andere verblijfsvergunning dan die van de Oekraïense vluchtelingen. Zij worden van de lijst uit de BRP (ontheemden uit Oekraïne) verwijderd.

Leefgeld

Op basis van de 'Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO)' verstrekken gemeenten leefgeld aan vluchtelingen uit Oekraïne. De leefgeldregeling wijzigt per 1 februari 2023. Zo komt er een staffel in het leefgeld; hoe meer personen tot een gezin behoren, hoe lager het leefgeld per persoon wordt. Ook stopt het leefgeld van het gezin als één volwassene in een gezin inkomen uit arbeid of uitkering heeft. Hiermee is aansluiting gezocht bij de regeling van andere vluchtelingen in Nederland.

Er is in december informatie verstrekt over de wijzigingen in de regeling over het leefgeld met behulp van een tolk en de brochure van de Rijksoverheid. De vluchtelingen die niet verschenen zijn krijgen nog één keer een uitnodiging. In het geval dat zij zich niet komen melden, wordt het leefgeld per 1 februari 2023 stopgezet.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van ontvangen leefgeld, pensioen en het aantal mensen dat aan het werk is. Van 81 Oekraïners is de uitkering Leefgeld om diverse redenen beëindigd. Bij 43 vanwege werk en 34 vanwege verhuizing naar een andere gemeente of een ander land.

Cijfers m.b.t. het sociaal domein	In % okt	In % nov	In % dec	In % jan
Volwassenen leefgeld % van het aantal volwassenen	61%	47%	46%	49%
Kinderen leefgeld % van het aantal kinderen	90%	94%	85%	88%
Pensioengerechtigden % van aantal volwassenen			6%	7%
Aan het werk % van het aantal volwassenen		34%	43%	51%

Gebruiksovereenkomsten opvanglocaties Oekraïners

Het beheer van de gemeentelijke opvanglocaties is al enige tijd geleden overgenomen door Ad Hoc beheer. Voor de uitvoering van deze taak en afspraken met haar bewoners hebben zij met de bewoners een gebruiksovereenkomst gesloten. Op dit moment staat de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) niet toe dat de bewoners betalen voor de opvang. De vergoeding van € 105 per kamer wordt op dit moment door de gemeente betaald uit het normbedrag dat zij van het Rijk ontvangt voor het aantal gerealiseerde bedden.

Onderwijs

Kinderen tussen de 4 en 17 jaar die vanuit Oekraïne naar Nederland zijn gekomen, hebben recht op onderwijs. Kinderen van 4 en 5 jaar kunnen worden aangemeld bij een reguliere basisschool in de buurt. Kinderen van 6 jaar en ouder kunnen terecht bij nieuwkomersonderwijs (ITK en ISK). Daar leren ze o.a. de Nederlandse taal. Dit onderwijs is gratis. Mensen kunnen hun kind zelf bij een school aanmelden. Op dit moment staan alle Oekraïense leerplichtige kinderen uit Heemstede geregistreerd in het onderwijssysteem en volgen alle kinderen volwaardig onderwijs.

Huisartsenzorg Gemeentelijke Opvang

Vanaf 4 juli is de huisartsenzorg voor de Oekraïense vluchtelingen in de gemeentelijke opvanglocaties in Haarlem, Bloemendaal, Heemstede, Velsen en Zandvoort over naar Arene. Arene kan zo'n 75% van de zorg online bieden. Als er toch een fysiek consult nodig is, regelt Arene een fysiek consult bij Huisartsenpraktijk Nassaulaan in Haarlem.

Huisartsenzorg Particuliere Opvang

Mensen in de particuliere opvang kunnen in principe terecht bij de huisarts van hun gastgezin. Dat is de afspraak die de huisartsenvereniging met de huisartsen in de regio heeft gemaakt.

Enquête Gemeentelijke Opvang & Particuliere Opvang

In november 2022 heeft de gemeente drie verschillende enquêtes uitgestuurd:

1. Een enquête voor de Oekraïense vluchtelingen in de gemeentelijke opvang
2. Een enquête voor de Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang
3. Een enquête voor de gastgezinnen in de particuliere opvang.

Het doel van de enquête voor de gemeentelijke opvang was om in kaart te brengen hoe de bewoners de opvang ervaren, in hoeverre zij geïnformeerd zijn over de verschillende getroffen voorzieningen en in hoeverre zij hiervan gebruikmaken. Het doel van de enquête voor de particuliere opvang was om na te gaan hoe de gastgezinnen en de Oekraïners de opvang ervaren en hoe de relatie is tussen beiden. De enquête had ook tot doel om voor de komende periode beter inzichtelijk te maken wat de eventuele overloop van particuliere naar gemeentelijke opvang gaat zijn, zodat daar rekening mee gehouden kan worden in de beschikbare ruimte op de locaties. Voor alle drie de enquêtes geldt dat de response rate niet heel hoog was. Daarom kunnen we aan de resultaten niet te veel conclusies verbinden.

1) Resultaten enquête gemeentelijke opvang

Op deze enquête hebben 17 volwassenen gereageerd. Dit is een response rate van 18%. Uit de enquête blijkt dat de respondenten zich comfortabel en veilig voelen op de gemeentelijke opvang. De plannen voor de toekomst zijn zeer wisselend en hangen veelal af van de situatie in Oekraïne. De begeleiding vanuit het RIBW wordt als goed ervaren evenals het contact met de gemeente.

2) Resultaten enquête particuliere opvang Oekraïense vluchtelingen

Op deze enquête hebben 4 volwassenen gereageerd. Dat betekent dat 21% van de gezinnen in de particuliere opvang heeft gereageerd. De respondenten ervaren het contact met hun gastgezin als positief. De plannen voor de toekomst zijn zeer wisselend en hangen veelal af van de situatie in Oekraïne.

3) Resultaten enquête particuliere opvang gastgezinnen

Op deze enquête hebben 6 gastgezinnen gereageerd. Dat betekent dat 43% van de gastgezinnen heeft gereageerd. De ervaringen vanuit het gastgezin in relatie tot het gezin dat ze opvangen zijn positief. Obstakels/suggesties die genoemd worden zijn toegang tot psychische zorg en de toegang tot sportfaciliteiten

Vrijwilligersinitiatieven

De afgelopen maanden is door een grote hoeveelheid inwoners spullen ingezameld voor de Oekraïense vluchtelingen. Op dit moment is er geen vraag naar nieuwe spullen vanuit de opvanglocaties. Daarom verwijzen wij inwoners die kleding en spullen willen doneren door naar andere instanties zoals lokale kringloopwinkels als de Snuffelmug.

Ook zijn er in december meerdere vrijwilligersinitiatieven geweest vanuit de Heemstedse samenleving voor de opvanglocatie van de Kohnstammlaan. Op 14 december hebben groep 7 en 8 van basisschool De Ark kerstversiering ingezameld en koekjes gebakken voor de bewoners van de opvanglocatie op de Kohnstammlaan. Ook hebben de omwonenden van de Kohnstammlaan kerstpakketten uitgedeeld voor de kerst. Tot slot hebben de omwonenden van de opvanglocatie op de Kohnstammlaan op zaterdag 21 januari een nieuwjaarsborrel georganiseerd op de opvanglocatie. Hier zijn naar schatting 100 buurtbewoners op af gekomen.

Lokale Taakstelling statushouders

Gerealiseerde huisvesting statushouders 2022	Plaatsingen
Sportparklaan	15
Corporatiewoningen	39
Overige panden	3
Totaal	57
Gerealiseerd t.o.v. taakstelling van 38 incl. voorstand 2021	59
Taakstelling 1^e helft 2023	33
Voorstand op taakstelling 1^e helft 2023	24

Opvanglocatie Sportparklaan

Op de Sportparklaan woont sinds juli 2022 een combinatie van statushouders en jongeren. Het gaat om 15 statushouders en 7 jongeren. Alle jongeren komen uit Heemstede of hebben een sterke binding met de gemeente, bijvoorbeeld doordat zij het grootste deel hun leven in Heemstede hebben gewoond.

Gebruikersovereenkomsten Sportparklaan

Met de statushouders die op de Sportparklaan verblijven is een gebruiksovereenkomst gesloten. Vanaf februari 2023 betalen zij 190 euro plus een voorschot van 140 euro aan servicekosten (servicekosten, water, elektra, internet). Het totale bedrag dat statushouders gaan betalen komt neer op 330 euro per maand. Dat betalen zij vanuit hun werk of uitkering. De meeste statushouders gaan bovengenoemde vergoeding vanaf februari betalen. Dat komt omdat zij tot en met januari nog onder de Hotel en Accommodatie Regeling (HAR) vielen. Die regeling zorgde ervoor dat de kosten voor huisvesting nog door het Rijk werden betaald.

De jongeren die op de Sportparklaan verblijven, betalen nu een vast bedrag van 250 euro per maand (190 euro aan huur en 60 euro aan servicekosten). Zij krijgen 'korting' omdat zij wekelijks vier uur besteden aan het opbouwen van de community en het helpen integreren van de statushouders op de Sportparklaan. Afhankelijk van het gebruik moet bezien worden of er een hoger bedrag nodig is voor de servicekosten.

Integratie en Community building

De statushouders die op de Sportparklaan verblijven, hebben allemaal een Persoonlijk Inburgeringsplan en zijn gestart met hun inburgeringstraject. De meesten zullen vanaf eind januari een bijstandsuitkering ontvangen. Naast de inburgering krijgen zij een training gericht op het financieel ontzorgen en financiële redzaamheid. Zij worden bij hun integratie mede begeleid door een externe begeleider (communitybuilder). Er heeft onlangs een evaluatie plaatsgevonden. De eerste ervaringen zijn positief.

Toekomstperspectief

De gemeente denkt na over op welke manier de werkzaamheden die onder het project vallen, structureel ingebed kunnen worden binnen de organisatie.